

Head EKK-liikmed!

VEEBRUAR – EESTI VABARIIGI AASTAPÄEVA KUU

Veebruarikuul liiguvad mõtted Eesti Vabariigi aastapäeva suunas. Eks ole see meile eestlastele emapiimaga sisse söödetud. Mäletan lapse- ja nooruspõlves nädalate ja päevade kaupa kasvavat ärevust, kuni lõpuks see päev, 24. veebruar, kätte jõudis. Vahel tähistati aastapäeva praktilistel põhjustel küll mõnel teisel päeval, aga selle peale ma eriti ei mõelnud. Alguses oli kõige tähtsam ja toredam aktusele minek ja seal sugulaste ja sõpradega kohtumine. Hiljem vanemaks saades ärkas ikkagi ka huvi aktuse sisu vastu, kes ja mida esitati. Ja koju jõudes ootas laual pidusöök prae, ahjus küpsetatud kartulite, hapukapsaste ja -kurkidega ja magustoiduks leivasupp.

EV aastapäeva aktused Rootsis on alati olnud aasta üks kõige rahvarohkemaid eesti üritusi. Mäletan, kuidas Stockholmi Kontsertmaja suur saal täitus inimestest. Kohal oli tuhatkond pealtvaatajat. Esinesid kõnepidajad, solistid, koorid. Hiljem, kui Eesti vabaks sai saabus mitu aastat järjest kohale ka orkester Eestist.

Vabariigi aastapäeva tähistamise traditsioon Rootsis jätkub ka sel aastal, koroonapandeemia tõttu aga teisel, nimelt virtuaalsel, kujul. Korraldamisel on kaasa löönud eesti organisatsioonid ja kogukonnad üle Rootsi, mis teeb tähistamise ainulaadseks, kuna esinejad tulevad igast Rootsimaa nurgast. Ka Eesti Kultuuri Koondis kuulub korraldajate hulka. Meie sõnal on olnud kaalu muuhulgas kava koostamisel, kus rõhk on eesti kultuuri esitamisel muusikalisel ja sõnalisel kujul.

EV aastapäeva tähistatakse niisiis Rootsis virtuaalse kontsertaktusega, mis on nähtav digitaalselt laupäeval, 20. veebruaril kl. 14.00 Rootsi aeg ja on hiljem ka järelvaadatav. Eesti- ja rootsikeelseid juhiseid vaatamiseks saab Rootsieestlaste Liidu portaali kaudu (sverigeesterna.se).

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise tähtsust ei saa üle hinnata. Eriline tähtsus oli tähistamisel okupatsiooni aastatel hoidmaks üleval Eesti omariikluse põhimõtet. Tänapäeval vajame EV aastapäeva tähistamist eestlaste kokkukuuluvustunde ja rahvusliku identiteedi tugevdamiseks näiteks siin Rootsis. See on eriti oluline laste ja noorte seisukohalt.

Suurt abi saame eesti kultuurist luuletuste, laulude, muusikapalade jms näol, mille esitamiseks aastapäeva aktused sobivad suurepäraselt. Toon ühe näite. Tänavusel virtuaalsel kontsertaktusel tuleb ettekandmisele luuletus "Koidula ainetel". Siin on luuletaja Arno Vihalemm võtnud aluseks eesti klassiku Lydia Koidula isamaalise luuletuse "Eesti muld ja Eesti süda". Selles leiduva haarava nägemuse Eestimaast on Vihalemm arendanud üsna ootamatus suunas ja viinud lugeja teise, eestlaste jaoks väga olulise teema juurde, nimelt rukkileiva küpsetamine. Mõlemas luuletuses hoomame suurt sümpaatiat ja soojust kõige Eestiga seonduva osas ja mõlemat sobib lugeda praegusel, EV aastapäeva, ajal. Kes soovib võib ka kuulata "Eesti muld ja Eesti süda" tekstile loodud Rein Rannapi ülikaunist laulu.

Alljärgnevalt on ära toodud mõlemad luuletused.

Sellea soovime Eesti Kultuuri Koondise poolt kõigile ilusat ja inspireerivat Eesti Vabariigi aastapäeva! Hoidke ennast!

Jaan Seim, EKK esimees

EESTI MULD JA EESTI SÜDA

Lydia Koidula

*Süda, kuis sa ruttu tõused
kuumalt rinnas tuksuma,
kui su nime suhu võtan,
püha Eesti isamaa!
Head olen näind ja paha,
mõnda jõudsin kaota,
mõnda elus jätta maha –
sind ei iial unusta!*

*Sinu rinnal olen hingand,
kui ma vaevalt astusin,
sinu õhku olen joonud,
kui ma rõõmust hõiskasin,
minu pisaraid sa näinud,
minu muret kuulnud sa, -
Eestimaa, mu tööd, mu laulud,
sul neid tulin rääkima!*

*Oh, ei jõua iial öelda
ma, kuis täidad südame!
Sinu põue tahan heita
ma kord viimse unele.
Ema kombel kinni kata
lapse tuksvat rinda sa:
eesti muld ja eesti süda -
kes neid jõuaks lahuta!*

KOIDULA AINETEL

Arno Vihalemm

*Eesti leib ja eesti süda,
kes neid suudaks lahuta...
"Kas saab teha eesti leiba
ilma eesti jahuta!
Ütle mulle eesti pagar,
eesti pagar Rootsimaal!"*

*Jah, saab teha küll kui ainult
leivajuur on olemas.
Leivajuur ja haputaigen
käib ka rootsi jahuga.*